

Hevoskiropraktikko ratkoo hermostollisia pulmia

Kesäkuussa 2024 SHKL:n alueyhdistys Kymen-Karjalan Hevosnomistajat ja ratsastusseura Kymijoen Ratsastajat järjestivät yhteistyössä eläinkiropraktikon luento- ja demotilaisuuden Kouvolan raviradalla. Maiju Liinola hoitaa työssään sekä ihmisiä, hevosia että koiria.

Kiropraktikko on erikoistunut tutki- maan, hoitamaan ja ehkäisemään sel- kärangan sekä nivelien toiminnassa esiintyviä ongelmia. Koska selkärangan sisällä kulkevasta selkäytimestä haarautuvat hermot kaikkialle kehoon, voi toimintahäiri- öillä olla vaikutusta laajallakin alueella.

Kiropraktikon ja eläinkiropraktikon koulutus

Kaikki suomalaiset kiropraktikot ovat käy- neet yliopistotason 4-6-vuotisen koulutuk- sen ulkomailla. Kiropraktikkokoulutuksen ensimmäiset kolme vuotta vastaavat opis- keltävien aineiden sisällöltään lääkäreiden koulutusta. Osassa yliopistoista ensimmäi- set vuodet opiskellaankin yhdessä lääkärei- den kanssa.

Eläinkiropraktikko on joko laillistettu

kiropraktikko tai eläinlääkäri, joka on suo- rittanut hyväksytysti eläinkiropraktikon jatkokoulutuksen. Valvira valvoo koulutet- tujen kiropraktikoiden hyväksyntää suo- malaiseen rekisteriin, mutta toistaiseksi eläinkiropraktikko-nimike ei ole Suomessa virallisesti nimikesuojattu.

Liinola itse kouluttautui Espanjassa Bar- celona College of Chiropractic (Pompeu Fabra) -yliopistossa. Koulutusta järjeste- tään myös Englannissa, Sveitsissä, Tanska- sa ja USA:ssa, mistä kiropraktiikan ala on lähtöisin. Eläinkiropraktiikkaa hän opiskeli Saksassa BackBone Academy-nimisessä koulussa.

Mitä kiropraktiikka on?

Kiropraktikko keskittyy hoitamaan selkä- rangan nikamia manuaalisesti, mutta käsit-

telee usein myös muita niveliä selkärangan lisäksi. Paras hoitotulos saadaan yleensä yhteistyönä eläinlääkärin ja muiden alan ammattilaisten, kuten hierojan kanssa.

Kokonaisuus kuitenkin ratkaisee. Pitkällä tähtäimellä keskeinen merkitys on hevosen jokapäiväisellä arjella, kuten ruokinnalla, kengityksellä ja tarhausjärjestelyillä. Kun kaikki osa-alueet ovat hyvällä mallilla, on- nistumisen todennäköisyys paranee.

USA:ssa (ihmis)kiropraktikot myös otta- vat itse röntgenkuvia, Euroopassa se on lää- kärien tehtävä. Kiropraktikot katsovat kuvia hieman eri näkökulmasta kuin lääkärit. He etsivät kuvista pieniä nikamien asennon muutoksia, Liinola kertoo.

Kiropraktikkojen opiskeluihin kuuluu myös Euroopassa röntgenkuvien ja jollain tasolla myös magneettikuvien luku. USA:s- sa on tarkat määräykset mitä eläinkiroprak-

tikot saavat tehdä, osavaltioista riippuen.

Jos hevosesta on röntgenkuvia otettu, niin ne kannattaa lähettää kiropraktikollekin nähtäville lausuntojen kera ennen hoitokertaa.

Maiju Liinolan tie kiropraktiikan pariin

Hevosenhoitajana aiemmin työskennellyt Liinola sai kimmokkeen kiropraktikkokoulutukseen omakohtaisen kokemuksen kautta.

– Valmistuttuani Asikkalasta hevosenhoitajaksi olin hetken aikaa töissä ravitalilla, sitten Sveitsissä ratsutallilla. Ikävä puutoaminen hevosen selästä kipeytti minut. Alaselkäni oli tosi kipeä eikä vasen jalka toiminut pitkään aikaan kunnolla. Sain lääkäristä vain kipulääkettä.

– Mitta tuli täyteen hevosenhoitoa. Palasin Suomeen ja aloitin hierojakoulun. Päädyin lopulta myös kiropraktikon hoitopöydälle omien kipujeni helpottamiseksi. Oloni helpottui jo yhdellä hoitokerralla huimasti. Nukuin sen jälkeen 12 tuntia. Silloin päätin, että minustakin tulee kiropraktikko.

– Opiskelujen edetessä kurssikaverini kannusti minua erikoistumaan hevosiin. Tästä syntyi uusi inspiraatio palata hevosten pariin, hän kertoo.

Kiropraktikot ovat kansainvälisesti hyvin

verkostoituneita. Mentorina hoitomuodon kotimaassa USA:ssa Maijulla ovat eläinkiropraktikot Petra Sullwold sekä Jay Komarek, joiden opissa hän käy edelleen pari kertaa vuodessa.

Hevosen ranka ja hermosto

Keskushermostoon kuuluvat aivot ja selkänikamien sisällä selkäydinkanavassa kulkeva selkäydin. Ääreishermostoon luetaan muut, selkäytimestä haarautuvat hermot, jotka kuljettavat tietoa aivojen, selkäytimen, elinten, lihasten ja muiden kehon osien välillä.

– Hermostossa on käytännössä koko meidän elämä, Liinola kertoo.

– Jos nikamassa on jokin vika, hermoston toiminta häiriintyy. Joskus yhdenkin nikaman tiukkuus voi vaikuttaa koko hevoseen, kuten koordinaatioon ja proprioseptiikkaan (asento- ja liikeaisti). Jos viesti ei kulje hermossa, hevonen ei tiedä minne jalkansa laittaisi, Liinola kuvaa.

Hermoston autonominen eli tahdosta riippumaton osa jakautuu sympaattiseen ja parasympaattiseen hermostoon. Sympaattinen on ns. stressipuoli, jota tarvitaan toimintaan: pelästyminen, suuttuminen, elintoimintojen säätely, verenpaineen ja sykkeen nousu.

Parasympaattinen hermosto puolestaan on se osa hermostosta, joka pitää huolen suoliston toiminnasta, verenpaineen laskusta ja sykkeen hidastumisesta nukkuessa, rentoutumisesta, ja paranemisprosessista.

Molempia tarvitaan, mutta olennaista on riittävän nopea palautuminen sympaattisesta parasympaattiseen – saadaanko kierrokset laskeutumaan. Jatkuva valmiustilassa oleminen on hevosellekin hyvin kulluttavaa. Rauhaton mieli estää myös oppimisen.

– Kiropraktikka pyrkii viemään elimistön parasympaattiselle puolelle, ”rest and digest”-tilaan, Liinola kiteyttää.

Teoriaosuuden jälkeen saimme nähdä kiropraktikon työskentelyä käytännössä varikkoalueen puolella. Saimme mukaan päivään kolme erilaista ja erityyppistä työtä tekevää hevosta. Ratsuna toimiva welshponi Larkhill’s Sibelius eli Sipe, ravi- ja näyttelyponina kunnostautunut shetlanninponi Sammalisen lisäkki sekä monitoiminen ajohevosen sekä ratsun töitä tekevä suomenhevonen Epeli Huisko saivat tilanteeseensa kartoituksen sekä vinkkejä jatkoon. Myös omistajat saivat venytys- sekä treenivinkit, mihin kiinnittää huomiota.

Mielenkiintoinen huomio oli esimerkiksi se, että hevosen niskan ja leukanivelen jännittyminen näkyy suoraan myös sen selän

ja takaosan työskentelyssä.

Ensimmäisellä hoitokerralla kiropraktikon työ on tilanteen tutkimista ja kartoittamista, mutta toki itse hoito kuuluu jo ensimmäiseen käyntiin.

Internet-videoista tuttuja nikamien "naksautteluja" pääsimme näkemään jo tällä ensimmäiselläkin hoitokerralla. Hoitoon kuuluu muutakin, enimmäkseen rangan ja nivelten liikkuvuuden tutkimista sekä kehon kireyksien paikallistamista sekä puolierojen havainnointia. Odotetusti eniten huomiota saivat hevosten selät ja kaulat, mutta myös jalat käytiin läpi kaikilta demohevosilta.

Useimmiten kiropraktikon toinen käynti varataan noin 4-6 viikon päähän ensimmäisestä kerrasta. Silloin nähdään miten hoito on vaikuttanut hevoseen. Tämän jälkeen hoitokertoja voidaan katsoa kalenteriin noin 2-4 kuukauden välein, riippuen hevosen käytöstä, iästä ja terveydentilasta.

Viivi Honkimaa

Lähteet ja lisälukemista

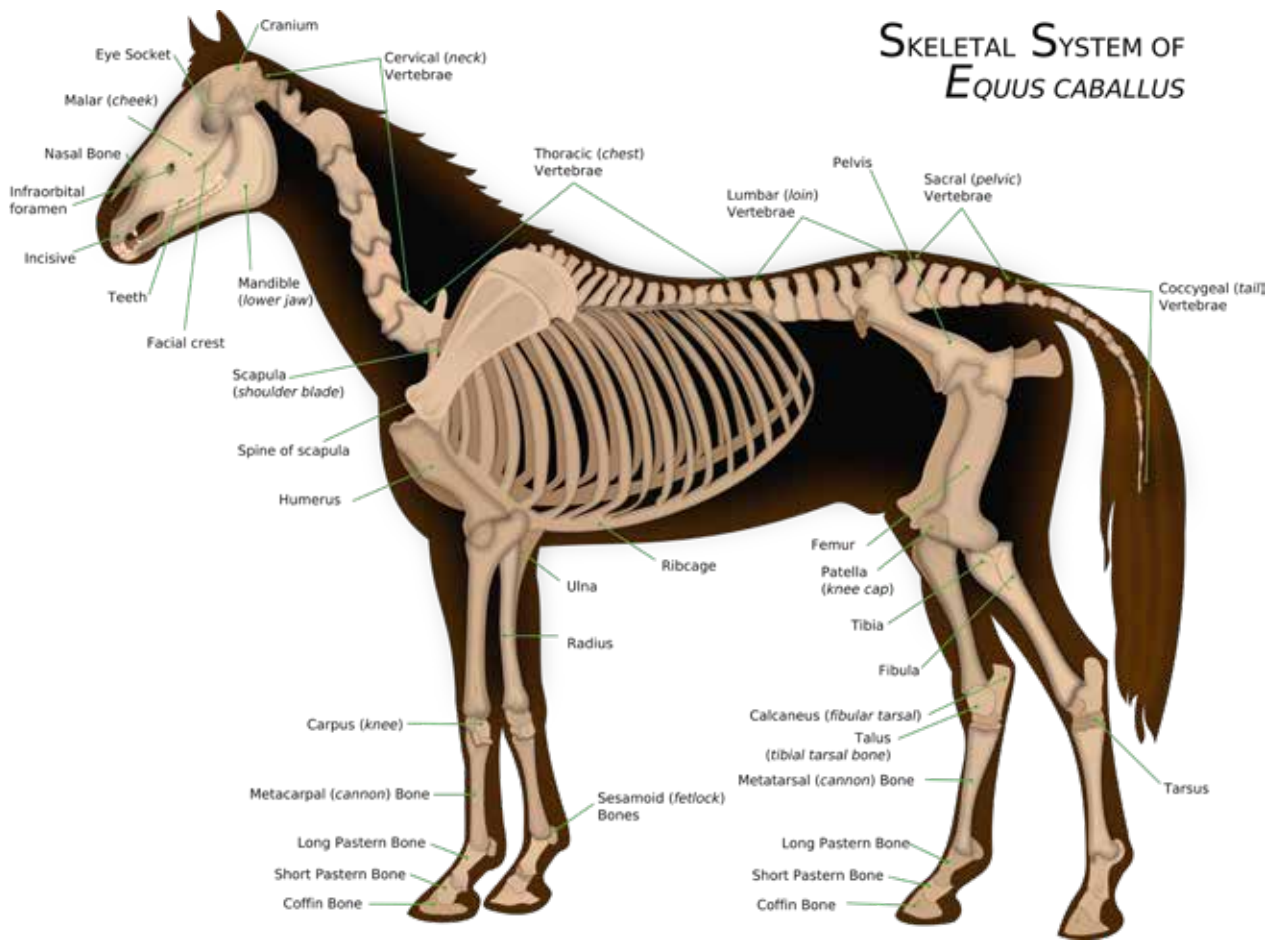
Luentomuistiinpanot

Atlas Kiropraktiikka www.atlaskiropraktiikka.fi

*Suomen Eläinkiropraktikot SEKYY ry
www.suomenelainkiropraktikot.fi*

SKELETAL SYSTEM OF EQUUS CABALLUS

Hevosien luusto. Kuva: Wikipedian Prolific, (CC BY-SA 3.0)

